

Materiály k samostudiu

Úterý 14. 4. 2020

Třída 8. D

ČESKÝ JAZYK

LITERATURA

1. Zápis do sešitu

Ruchovci a lumírovci (70. a 80. léta 19. století – 4. část)

Jaroslav Vrchlický (1853 – 1912), vl. jménem Emil Frída – básník, dramatik, překladatel, vůdčí osobnost lumírovců

- v dětství pobýval u svého strýce faráře v Ovčárech u Kolína
- maturoval na gymnáziu v Klatovech, pak začal studovat teologickou fakultu, ale brzy přestoupil na filozofickou fakultu
- rok pobýval v Itálii – šlechtický vychovatel
- po návratu pracoval jako tajemník České akademie věd a umění
- r. 1893 byl jmenován profesorem srovnávacích literatur na univerzitě
- byl i poslancem panské sněmovny ve Vídni
- jeho manželkou byla Ludmila Podlipská, dcera spisovatelky Sofie Podlipské
- manželství se rozpadlo a po mozkové mrtvici dožíval Vrchlický poslední léta v odloučenosti v Domažlicích

Dílo: *lyrika* – sbírky Co život dal, Dni a noci, Okna v bouři (báseň Za trochu lásky šel bych světa kraj – vyjádření smutku, protikladnost zpovědi: odmítá lásku, ale touží po ní), Dojmy a rozmary – tyto sbírky obsahují básně šťastné, radostné (spokojené manželství, Vrchlický se tu vyznával z lásky se silně erotickým podtextem ⇒ kritizován)
epika – Zlomky epopoje (básnické dějiny lidstva; nechtěl ani tak popisovat historické události, spíš vyjádřit přesvědčení, že lidstvo spěje k stále větší dokonalosti)

Epopoej – nejčastější význam je velká výpravná (epická) báseň (epos), avšak tímto slovem se obecně označují i některá rozsáhlá románová díla (např. *Vojna a mír* od L. N. Tolstého aj.)

drama – *Soud lásky*, veselohra *Noc na Karlštejně* (zápletky vyplývají ze zákazu přístupu žen na hrad → stejnojmenný filmový muzikál), melodramatická tragédie *Hippodamie* (s hudbou Zdeněk Fibich) – trilogie *Námluvy Pelopovy*, *Smír Tantalův*, *Smrt Hippodamie*
překlady světové poezie i dramatu, např. *Tři mušketýři* od A. Dumase, *Dantova Božská komedie*, *Goethův Faust*, *Havran* od E. A. Poea atd.

2. Čítanka (Prodos) str. 105 – 107 přečíst

Prezentaci po návratu do školy bude mít připravenou:

A. Salabová: Jaroslav Vrchlický (život, dílo, *Noc na Karlštejně*)

ZEMĚPIS

Do sešitu si zapište:

Kraje České republiky

1. Podle Ústavy ČR se naše republika dělí na **14 krajů** (vyšších územních samosprávních celků).
2. Kraje představují mezistupeň mezi vládou a jednotlivými obcemi, převzaly řadu pravomocí od vlády, ministerstev a zrušených okresních úřadů.
3. Mezi práva krajských úřadů patří např. řízení školství a zdravotnictví.
4. V roce 2003 byly zrušeny okresní úřady, ale v bývalých okresních městech zůstaly některé speciální státní instituce (např. soudy, úřady práce, hygienické stanice).
5. Vznikla nová (hustší) síť správních obvodů **obcí s rozšířenou působností** a do nich byly přeneseny správní funkce (např. vydávání občanských, řidičských průkazů a pasů, finanční a stavební úřady).
6. Okresy jako územní jednotky nebyly zrušeny a slouží ke statistickému vyhodnocování (např. při sčítání lidu, domů a bytů).
7. **V roce 2004 se ČR stala členem Evropské unie** a má možnost využívat její tzv. strukturální fondy (finanční prostředky určené na rozvoj méně vyvinutých oblastí).
8. Jedním z kritérií je počet obyvatel překračující 1 milion, proto bylo vymezeno **8 územních statistických regionů (NTUS 2)** – pouze Praha nesplňuje podmínky pro získávání dotací, je to jeden z nejbohatších regionů EU.

V atlasu ČR na str. 16 dole najdete ADMINISTRATIVNÍ ROZDĚLENÍ V RÁMCI EU.

PŘÍRODOPIS

- 1) Z článku o oku na str. 56 – 58, který jste si již přečetli, udělej velmi stručné výpisky do sešitu.
- 2) Dočti text str. 58, 59 až po sluch včetně okrajů, udělej velmi stručné výpisky.
- 3) Nakresli a popiš obr. 72 na str. 58.
- 4) Podle úkolu na str. 58 dole pojmenuj čočky upravující krátkozrakost a dalekozrakost a zapiš do obrázku.